

เรือนจำรัสเซีย (ตอน3) เรือนจำคุศหพันธรัฐรัสเซีย

วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ นบ. นม

➤ เรือนจำคุศหพันธรัฐรัสเซีย

เรือนจำและศูนย์กักกัน ใน คุศหพันธรัฐรัสเซีย เริ่มนับจากปี ค.ศ. 1992 – ปัจจุบัน ในสมัยประธานาธิบดี บอริส เยลต์ซิน พ.ศ. 2534 ถึงสมัยประธานาธิบดี วลาดดีมีร์ ปูติน มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน ในปัจจุบันเรือนจำและศูนย์กักกันรัสเซีย สังกัดกระทรวงยุติธรรม ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ เช่น เรือนจำและศูนย์กักกัน สถาบันผู้ต้องขังระหว่างการศึกษา คดี สถาบันแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชน และอาณานิคมแรงงาน 760 อาณานิคม เป็นต้น มีอัตราประชากรนักโทษ ในปี ค.ศ. 2013 ประมาณ 1,500,000 คน โดยมีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ เช่น กฎหมายเรือนจำ กรมเรือนจำบริการแห่งชาติ (FSIN) คณะกรรมการเรือนจำ อาณานิคมแรงงาน และนวัตกรรมต่างๆ โดยสังเขป ดังนี้

ศูนย์กักกันอาชญากรร้ายแรง (ชาย) ครัสโนยา ไซบีเรีย รัสเซีย

● กฎหมายเรือนจำ

กฎหมายเรือนจำ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เรือนจำและศูนย์กักกันรัสเซีย ในปัจจุบันประกอบด้วยประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซีย 1997 เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานของกฎหมายเรือนจำ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 131 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ การขังเดี่ยว การแยกขัง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเวลากลางวัน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหาร และสิ่งจำเป็นอื่นๆ ของผู้ต้องขังทั่วไปที่เก็บจากบัญชีส่วนตัวของผู้ต้องขังเดือนละ 800 รูเบิล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและสิ่งจำเป็นอื่นๆ ของผู้ต้องขังเข้มงวดที่เก็บจากบัญชีส่วนตัวของผู้ต้องขังเดือนละ 600 รูเบิล

Уголовно-исполнительный кодекс Российской Федерации

Федеральным законом от 08 января 1997 года (№2-ФЗ) был введен в действие Уголовно — исполнительный кодекс Российской Федерации.

Уголовно — исполнительный кодекс Российской Федерации, по конструкции, состоит из общей и особенной частей. Основные понятия и положения уголовно-исполнительного законодательства РФ изложены в общей части, которая включает в себя один раздел (Раздел I). Особенная часть состоит из семи разделов (Раздел II – Раздел VIII), в которых изложен порядок и условия отбывания: наказаний которые не связаны с изоляцией осужденных от общества (так называемые альтернативные виды наказания), наказания в виде лишения свободы, в виде ареста, наказания, предусмотренные для военнослужащих, наказание в виде смертной казни, и ряд других вопросов.

Существенное внимание в УИК РФ уделено охране прав осужденных. Кодексом детально регламентировано их правовое положение, этому посвящена отдельная глава. Законодательно закреплены не только обязанности осужденных, но и их права.

Кодекс четко определяет, какие специализированные государственные органы исполняют наказания, УИК прописывает на какие органы возложена функция контроля за их деятельностью.

В УИК РФ постоянно вносятся поправки и изменения. Либерализация уголовного и уголовно-исполнительного законодательства, нашедшее свое отражение в концепции развития уголовно-исполнительной системы, должна привести к снижению количества лиц отбывающих наказания в местах лишения свободы, за счет применения видов наказаний, которые не связаны с лишением свободы.

Дифференцированный подход судов при назначении наказаний, применение альтернативных видов наказаний, должен обеспечить защиту общества от преступников, снижение общего уровня криминализации общества, разобщение преступного сообщества.

ประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธรัฐรัสเซีย 1997 / กฎหมายราชทัณฑ์

Статья 131. Условия отбывания лишения свободы в тюрьмах

[Уголовно-исполнительный кодекс РФ](#) | [Глава 16](#) | [Статья 131](#)

1. Осужденные к лишению свободы содержатся в тюрьмах в запираемых общих камерах. В необходимых случаях по мотивированному постановлению начальника тюрьмы и с согласия прокурора осужденные могут содержаться в одиночных камерах.
2. Размещение осужденных по камерам производится с соблюдением требований, предусмотренных статьей 80 настоящего Кодекса. Кроме того, отдельно содержатся осужденные, находящиеся на общем и строгом режимах. Изолированы от других осужденных и отдельно содержатся также осужденные, переводимые из одного исправительного учреждения в другое, осужденные, оставленные в тюрьме для выполнения работ по хозяйственному обслуживанию.
3. Прогулки осужденных, содержащихся в тюрьме, проводятся покармерно в дневное время на специально оборудованной на открытом воздухе части территории тюрьмы. Прогулка осужденного может быть досрочно прекращена в случае нарушения им установленных правил внутреннего распорядка.
4. Осужденным, отбывающим наказание на общем режиме, разрешается:
  - а) ежемесячно расходовать на приобретение продуктов питания и предметов первой необходимости помимо средств, указанных в части второй статьи 88 настоящего Кодекса, иные средства, имеющиеся на их лицевых счетах, в размере восьмисот рублей;
  - б) иметь два краткосрочных и два длительных свидания в течение года;
  - в) получать две посылки или передачи и две бандероли в течение года;
  - г) пользоваться ежедневной прогулкой продолжительностью полтора часа.
5. Осужденным, отбывающим наказание на строгом режиме, разрешается:

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 131 เงื่อนไขในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำรัสเซีย

- กฎหมายเรือนจำของรัฐบาลกลาง ฉบับลงวันที่ 21 กรกฎาคม 1993 ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำคัญในเรื่องต่างๆ เช่น หลักเกณฑ์การทำงานของนักโทษในเรือนจำ (กฎหมายเรือนจำของรัฐบาลกลาง 1993) ดังนี้

- มาตรา 1 ความว่า “การให้นักโทษ ทำงานจะต้องเป็นไปตามหลักการของกฎหมาย คำนึงถึงหลัก มนุษยธรรม และเคารพสิทธิมนุษยชน และการแก้ไขฟื้นฟูไม่ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างกำไรจากแรงงานนักโทษ”

- มาตรา 3 ความว่า “การปฏิบัติต่อนักโทษ จะต้องดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย และ หลักเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล และการบริหาร เรือนจำและศูนย์กักกันของรัฐบาลกลาง ภารกิจของเรือนจำบริการแห่งชาติ (FSIN) หน่วยงานในสังกัด กรมเรือนจำบริการแห่งชาติ เช่น เรือนจำและศูนย์กักกัน สถาบันผู้ต้องขังระหว่างการศึกษา อาณานิคม แรงงาน ค่ายกักกันแรงงาน สถาบันแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน หน่วยงานวิจัยและพัฒนา ออกแบบก่อสร้าง สถาบันการแพทย์ และหน่วยงานการศึกษา ฯลฯ

นอกจากนั้น ยังมี กฎหมาย นโยบาย และคำสั่ง ต่างๆ ที่ใช้ดำเนินงาน ในปัจจุบัน เช่น อำนาจตามคำสั่งประธานาธิบดีที่ 314 ลงวันที่ 03/09/2004 เรื่อง ระบบและโครงสร้าง ผู้บริหารหน่วยงานของรัฐบาลกลาง และ คำสั่งประธานาธิบดีที่ 1314 ลงวันที่ 13/10/2004 เรื่อง ประเด็น ของกรมเรือนจำบริการแห่งชาติสำหรับเรือนจำรัสเซีย เป็นต้น

- **กรมเรือนจำบริการแห่งชาติ (FSIN)** การบริหารงานเรือนจำและศูนย์กักกันรัสเซีย ในปัจจุบันบริหารงานโดยหน่วยงานของรัฐบาลกลางที่เรียกว่า กรมเรือนจำบริการแห่งชาติ (FSIN) ข้อมูลจาก เว็บไซต์ http://www.quickwiki.com/en/Federal_Penitentiary_Service พบว่า กรมเรือนจำ บริการแห่งชาติ (FSIN) สังกัดกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานเรือนจำ และศูนย์กักกัน (เรือนจำและศูนย์กักกัน อาณานิคมแรงงาน อาณานิคมการศึกษา ศูนย์คุมขัง และทัณฑสถาน) กำกับ ดูแล การบังคับโทษจำคุก การควบคุม การแก้ไขฟื้นฟูเพื่อให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ภายหลังพ้นโทษ

- **คณะกรรมการเรือนจำ (MVD)** การ บริหารงานเรือนจำและศูนย์กักกัน จะมีคณะกรรมการเรือนจำ รวมทั้งสิ้น 7 คน ได้รับการแต่งตั้งตามคำแนะนำของ นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบจากประธานาธิบดีของรัสเซีย ทำหน้าที่บริหารเรือนจำระดับชาติ การกำหนดให้นักโทษในเรือนจำ และศูนย์กักกันทำงานตามลักษณะงานของเรือนจำและศูนย์กักกันแต่ละแห่ง นอกจากนี้คณะกรรมการ เรือนจำยังทำหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเรือนจำและศูนย์กักกันในด้านต่างๆ เช่น การดูแลความปลอดภัย สุขภาพอนามัย ความสะอาด การประหยัดพลังงาน และการให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา เป็นต้น ด้านผลการดำเนินงานของกรมเรือนจำบริการแห่งชาติ ในขณะนี้ ได้มีการวางแผนการลงทุนสร้างเรือนจำใหม่ ในเขตชานเมืองตามมาตรฐานยุโรป จำนวน 1 ใน 3 จาก 211 เรือนจำ โดยเป็นการดำเนินงานภายใต้แนวคิด ป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และ การคืนคนดีสู่สังคม

- **อาณานิคมแรงงาน** อาณานิคมแรงงานเป็นส่วนหนึ่งของเรือนจำและศูนย์กักกัน จากข้อมูลในปี 2004 พบว่า มีอาณานิคมแรงงาน 760 อาณานิคม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ประเภททั่วไป ไม่เข้มงวด เข้มงวดมาก และเข้มงวดพิเศษ โดยกำหนดให้นักโทษจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงานในอาณานิคม ซึ่งอยู่ในรูปแบบของกลุ่มงานการผลิตในเขตอาณานิคม และกำหนดให้ผู้ว่าจ้าง ต้องจ่ายค่าจ้างให้กับอาณานิคมสำหรับไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูนักโทษ

อาณานิคมแรงงาน ที่ 12 (สตรี) เสี้ยโจน คับบาร์ทส์ รัสเซีย

การเย็บเสื้อผ้าที่สถานตัดสั้ดาน มอร์โดเวีย รัสเซีย 2012

- **ทฤษฎีเรือนจำรัสเซียร่วมสมัย**

ทฤษฎีเรือนจำรัสเซียร่วมสมัย หรือ ทฤษฎีบังคับใช้แรงงานนักโทษร่วมสมัย ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://www.gvpt.umd.edu/lpbr/subpages/reviews/piacentini605.htm> พบว่าทฤษฎีเรือนจำรัสเซียร่วมสมัย จากอดีต ถึงปี ค.ศ. 1992 ในช่วงปลายของยุคสหภาพโซเวียต เป้าหมายของ

การจำคุกได้เปลี่ยนแปลงไปจากจากอุดมการณ์ มาร์กซ์ – เลนิน ที่เห็นนักโทษเป็นความผิดปรกติทางสังคม มีการบังคับใช้แรงงานฟรี แรงงานทาส และปฏิบัติต่อนักโทษอย่างเหี้ยมโหด เปลี่ยนไปเป็นการบังคับใช้แรงงานนักโทษ ตาม แนวคิดการปฏิรูปเรือนจำตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัตินักโทษเรือนจำ รัสเซีย ค.ศ. 1879 (ระบบอารยะ) เน้นแนวคิดในการแก้ไขฟื้นฟู ลดการกระทำความผิดซ้ำ เพื่อให้ให้นักโทษ มีความรู้ ทักษะ อาชีพ ติดตัวไปประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองภายหลังพ้นโทษ และ เพื่อความปลอดภัย ของสังคม มากกว่าการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน การใช้แรงงานฟรี แรงงานทาส ต่อมาในปี ค.ศ. 1955 สหประชาชาติได้มีการปฏิรูปเรือนจำโดยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัตินักโทษ ค.ศ. 1955 มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัตินักโทษเรือนจำรัสเซีย ค.ศ. 1879 จึงอาจกล่าวได้ว่า รัสเซียได้มีการปฏิรูปเรือนจำโดยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัตินักโทษฯ เป็นประเทศแรก ๆ ของ โลกและก่อนสหประชาชาติ

.....

➤ โปรดติดตาม เรือนจำรัสเซีย ตอน 4 เรือนจำยุคสหพันธรัฐรัสเซีย (ต่อ)

➤ หมายเหตุ บทความเรื่อง เรือนจำรัสเซียโดยวินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ ได้ลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ คลังความรู้กรมราชทัณฑ์ ฐานข้อมูลงานวิจัยกรมราชทัณฑ์ ประจำเดือน มีนาคม 2557 เว็บไซต์ <http://www.correct.go.th/blogknowledge/attachments/article>